

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:  
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.  
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Felölös szerkesztő:  
Dr. VARGA LAJOS.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:  
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

## Bocskay népe.

(V. Z.) Egy csatakiáltás nyilalott át a hajdu téreken. A szomszéd Szabolcsvármegyétől jött ez a támadás. Az őszi szél hozta el a hajduságnak immár hulló levelekkel borított földjére. A bus őszi csendben szomorúan kondultak meg a vészharangok. Panaszos szavuk felrázta a tespedő hajdukat.

Talpra hajduság, meg kell védünk őseink legszentebb örökét. Kifent kést szegez torkunknak a legalattomosabb módon a derék szabolcsvármegyei sógorság.

Veszélyben a Bocskay népe! El akarják rabolni legszentebb, legelemibb jogaikat. Megakarnak fosztani bennünket testvéreinktől, az egyenlenség lángját akarják szítani közöttünk.

De galád merényletük — csüörtörtököt mondott. A galád szándék, szerencsére csak szándék fog maradni. Igaz, hogy nem a jó szabolcsiakon fordult meg, hogy ne tett legyen.

A Bocskay népe nem hagyta magát. Megvédelmezi ősi jusát utolsó vércseppéig harcol a jó szomszéd ellen a késhegyig.

Szégyen és gyalázat, amely sok időnkig fog égni Szabolcsvármegye homlokán, hogy ilyen galád rut önzésszülte terv fogamzhatott meg az agyukban! Szégyen és gyalázat, hogy magyar támad magyar ellen, mikor ugyanis annyi az ellenségünk.

Testvér, testvér ellen; magyar, magyar ellen — ahelyett, hogy közös akarattal sietnénk közös ellenségeink ellen. Reánk rotottak minden ok nélkül, lábbal tiporva legszentebb jogaink sorát Kicsinyes harc, kicsinyes ellenségeskedés, összeférhetetlenség — ez volt ősi átka mindenkori a magyarnak! Pedig mennyi nemes munka, mennyi fáradság, tehetség, munkaerő vész el így céltalanul!

Bizony, bizony tanulhatunk a

szabolcsiak példájából, ami csak követi régi gyarlóságainkat. Az egyetértés szála köztünk nagyon gyenge most is, máig a jövő sem kecsgett sok reményt. Csak az az istencsodája, hogy eddig is fennmaradtunk a négy folyó és hármashalom kántánjában!

Ahelyett hogy minden erőnket megfeszítve közös ellenségeink ellen fordulnánk — egymással harcolunk, céltalan és ádáz harcot.

És nincs vesztes más a teremtésben — mint a magyar! Közös édes anyánk, a haza látja ennek legtöbb kárát. De nekünk kötelességünk és egyuttal szent jogunk védeni magunkat utolsó csepp vérünkig!

Bocskay szelleme leng körül! A legnagyobb hajdu feltámadt sirjából, hogy megvédje szeretett véreit. Hogy egyetértésre, testvériségre buzdítson mindnyájunkat.

Bocskay népe egy szív és lélek ismét, mint egy szív és egy lélek volt évszázadok hosszú, viharedzete nagy során. Bocskay, a nagy Bocskay szelleme szólott hozzánk és az ő hű hajdunépe megértette a szavát, mint valamikor régen, a tábor tüzek fényénél, andalító tárogató mellett — vagy a véres, nehéz harcok, öldöklő során.

A hajduság Bocskay szellemében cselekedett. Utolsó csepp véreig megvédelmezi ősi tradícióit, nagymúltját, régi dicsőségét!

Egyek voltunk a múltban, egyek leszünk a jövőben is! Nem ejt meg minket sem csásos ígélet, sem mézes-mázos szavak halmaz épügy, mint ahogy mitsemadunk a nyílt harcra sem.

Sőt ezt még jobban szeretjük! Az alattomos aknamunka visszataszító, de a nyíltság már magában is becsülést érdemel. Ezt a nyíltságot megtaláljuk Szabolcsvármegye támadásában. „Becsületesen“ kimondták, hogy mit is akarnak? Igaz, hogy ez a nagy őszinteség és

nyíltság — együgyűségnek is beillik. A jó szabolcsiak alaposan elvetették a sulykot. Hosszu időkre lehetetlenné tették magokat, minden magyar ember szemében.

Az egész Magyarország elítélte botrányos önzésüket a legkomolyabb hangon. Sokan még erre sem érdemesítvén őket nagyot kacagtak a „jó szabolcsi“ atyafiakon, akik ilyen mucsaji fiskálisokhoz méltó eljárást tanusítottak!

Az egész hajduság, mint egy szív és egy lélek mondta ki a nótát a hajdu testvérek elrablása ellen. Már jókorán meghuzták a vésszharangokat szereszét, mindenütt a nagy hajduság sik rónáin. És a vészharangok panaszos bugása betöltötte az őszi csendet.

Egy pillanatra majd elnémult minden. Csak a fákról lehulló sárga levelek zizegése hallott a nagy némaságban. A csodálkozás, a meglepettségtől, nem tudott szóhoz jutni először senki. Csak lassan tört ki a tiltakozás moraja, hogy egetverő vétókiáltással változzon a hajduság ajakán.

Sorba tiltakoztak az elrabolandó hajduvárosok. Mind, mind kifejezték leghatározottabban, hogy hajdustestvéreik mellett maradnak utolsó csepp vérükig és megakadályozzák a szabolcsiak lelkiismeretlen merényletét. Sorba gyakorolták legszentebb vétójogukat a hajduság ősi fészkei. A Bocskay szelleme vezetett édes mindnyájunkat!

A nagy Bocskay nem engedte, hogy törpe utódokat szültek legyen a hajdu anyák.

Csak sasokat nemzenek a sasok és nem lesz gyáva nyullá Nubia párdúca! Megmutatták ezt a hajduk szépen, impozánsan. Az egész hajduság szive megdobbant és igent mondott, amikor képviselői örök testvériséget esküdtek egymásnak.

Örökre nevezetes lesz az a történelmi nevezetességű pillanat Haj-

dúvármegye történetében! A nagy Booskay ivadékok esküdtek a nagy Booskay alakja előtt, az ő szellemében testvériséget, egyetértést, kitartást! Sem rosszban, sem jóban el nem hagyjuk egymást, egyek voltunk, egyek vagyunk és egyek maradunk — amíg magyar lesz Magyarország és hajdu lesz a nagy hajduság. Egyek leszünk, amíg csak egy cseppje is buzog bennünk a nagy ősöknek, amíg magyar dalt visz a szellő szárnya rónáinkon, amíg élünk és halunk!

Szép, felemelő pillanat volt ez. Méltó a nagy Booskay ivadékaihoz. Testvérek, hajduk leszük!

Hát legyünk is testvérek, hajduk — igazán, szívvel-lélekkel!

### Politikai hírek.

Gróf Tisza István, mint politikus ismét aktuális amaz állásfoglalása miatt amellyel jelezte, hogy az általános választói joggal szemben érzett ellesterve változatlanul fennáll. Politikai körökben emlegettek ma, hogy Tisza újra kiáll a porondra és felveszi a küzdelmet. A volt miniszterelnök felelősségéről tökéletesen tájékozott helyről a következőket közlik velünk:

— Gróf Tisza István, miután levelét az általános választójog ellen rövidesen, de annál érthetőbben megírta, Angliába utazott. Tessék ezt jelképesen venni: véleményt olykor közül Tisza — mint a minap az önálló bankról — de azután ismét távol van a napi politikától. Szó sincs róla, hogy egyelőre kilépjön karneváltásából. Ez egyelőre pedig legalább a mostani átmeneti kormányzás idejéig tart. Tisza bizalmas és vele egyformán gondolkodó barátai tudják, hogy a választói reform körül beálló zavarokat ő előre megjósolta. Számára nem történt meglepetés, nincs új helyzet, amely akcióra késztené. Legkevésbé gondol pedig a pártja újítás-ervezésére. Ha majd az átmeneti idő letelt és a választások megtörténtek, akkor új helyzettel szemben ismertetni fogja Tisza részletes álláspontját. Hogy azután mit tesz, az teljesen a helyzettől függ. Lehet, hogy permanenciában marad, lehet, hogy tovább is figyelő álláspontot foglal el. Ez mind kétséges. Csak annyi bizonyos, hogy a jelzett időig, előre nem látott óriási horderejű eseményeken kívül a napi politika semmiféle változása ki nem mozdítja semleges álláspontjából Tiszát.

### Vétó Eröss Lajos ellen.

**A presbyterium nem hívja meg Eröss Lajost.**

**A következőket Debrecen.**

Vétó jogát gyakorolta tegnap a debreceni presbyterium. — Ismerve Debrecen város kálvinista polgárainak elvűségét, vastagnyakuságát — nem is várhattunk mást Debrecen önérzetes polgáraitól. Legszen- tebb, legnemesebb jogukat gyakorolták a presbyterium tegnapi ülésén.

Tudjuk azt, hogy egy szívvel-lélekkel foglaltunk mindnyájan állást Dicsőfi József mellett. Inlogikátlan, méltatlan, a vastagnyaku kálvinistákhoz nem illő cselekedet lett volna — sietni Eröss Lajoshoz farkcsóválva, hizelegve.

A debreceni presbyterium megmutatta tegnap is, hogy méltó a régi híres elődökhöz Méltusz, Juhász Pétertől egészen Dicsőfi Józsefíg. Sok idő mult el azóta, a debreceni reformátusság azonban ma az az, ami akkor — törhetetlen, elvű, „vastagnyaku“ igaz kálomista.

Akad közülünk ugyan olyan is, aki térdet, fejet akart hajtani a győző előtt.

Nem tudjuk, hogy milyen elvek vezérelték ezeket. Lehet, hogy legelőször is Eröss Lajos mellett voltak — mást nem is tudunk gondolni, mert eljárásuk különbömben az olesó hizelkedés bélyegeit elviselni magán.

De vessünk fátyolt erre. Inkább örüljünk azon, hogy Debrecen református egyházának a képviselői magukhoz, református debreceni voltukhoz méltóan jártak el. Némuljon el tehát ezen szégyen cselekedetbe vegyülő keserűség szava.

Mert nemesebb cselekedett a presbyterium! Visszautasított minden kicsinyes, anyagi érdeket, előnyt, vagy hasznot-egyedül szívére, becsületére hallgatva mendta ki a vétót az Eröss Lajos előtti hódításokra!

A presbyterium üléséről a következő tudósítást hozzuk:

Hirt adunk részletesen arról az értekezletről, amely a tegnapi presbyterium ülését előzte meg.

Az értekezlet megállapodását Komlóssy Arthur terjesztette elő, akinek az indítványára az Aczel Géza indítványát a napirend előtt tárgyalták.

Komlóssy Arthur: A Kiss Áron halálával megüresedett lelkészi állást nem lehet meghívással betölteni a mostani presbyteri ülésen. Az indítványt ugyanis nem vették — mert nem is vehették — be szabályszerűen a presbyteri meghívóba; a pótmeghívó nem nevezi meg a meghívandó lelkészt; a püspökválasztás még nem jogerős; továbbá ilyen komoly erkölcsei testületnek, mint a presbyterium, nem lehet ilyen elharmarkodott határozatot hozni; a választási izgatimnak nincs még vége, ennél fogva az értekezlet javasolja levenni a napirendről.

A lelkészi állásnak meghívás által való betöltéséről a presbyterium elnöksége gondoskodik és saját belátása szerint hívjon össze egy kizárólag a meghívással foglalkozó presbyteri közgyűlést.

Márton Imre: Az Aczel Géza indítványa ezúttal ne tárgyaltassék. Teljes mértékben hozzájárul a tekintetben az értekezlet előadójának a beterjesztéséhez.

Egyben javasolja, hogy bizassék meg az elnökség megfelelő időben összehívandó presbyteri rendkívüli közgyűlés egybehívására, amely az üresedésben levő mindkét lelkészi állásnak meghívás útján való betöltése felől együttesen határozzon.

Komlóssy Arthur a Márton Imre indítványát nem fogadja el.

Aczel Géza elfogadja a Márton Imre indítványát. Egy nézetben van Márton Imrével — ő is az egyház belbékéjét akarja biztosítani.

Somogyi Pál is az indítvány mellett van, helyesli mindenképen a Márton Imre javaslatát. Ajánlja, hogy a presbyterium, az egyházi törvényeknek megfelelően puhatojja ki a közhangulatot.

Márton Imre: Az ő indítványának az a lényege, hogy a két választás egy időben

történjék meg. Így ezután nem lesz esalódás, mint az már megtörtént, hanem szépen meg- egyezzenek egy ülésben két szám alatt.

Vecsey Imre pótlásnak tartja a Komlóssy indítványát.

Az elnök szavazást rendel el és a Márton Imre indítványát többséggel elfogadják.

Ezután következik az ülés második fontos pontja: Könyves Tóth Kálmán lelkészelnöki állásáról lemond. A presbyterium sajnálattal veszi tudomásul a lemondást, de nem tehet semmit a lelkészelnök nyomatékos érveit ellen, amelyek lemondásra kényszerítették.

K. Tóth Kálmán: Meghatott szavakban kéri a presbyteriumot, hogy mentse fel díszes, de terhes állásától, mert képtelen elvégezni az azzal járó teendőket. „Öreg vagyok, beteges és gyenge. Szemeimmel alig látok pár lépésnyire. Nem tudok már dolgozni, legjobb akaratom ellenére sem, leg- alább ily nagy munkát nem. Esdve kérem a presbyteriumot, hogy vegye tekintetbe lelki- pásztorának kérését. Elég terhet vállalom magamra, mikor elfogadom a felsőbb leány- iskola igazgató tanácsában az elnökséget!“ A presbyterium elfogadja a lemondást és a megüresedett lelkészelnöki állást Dicsőfi József egyh. ker. főjegyzővel tölti be.

Szele György indítványozza, hogy a lelkészelnöki lemondást, terjesszék fel a felsőbb egyházi hatóságokhoz, hogy így e tekintetben se érhesse gáncs a presbyteriumot.

Ezután a boldog emlékezetű Kiss Albert, a debreceni református egyház nagy halottjának az elhalalozásával járó intézkedésekről tesz jelentést az előadó főjegyző a presbyteriumnak.

Somogyi Pál: Szép szavakban emlékezik meg a megboldogult Kiss Albert nagy es feredhetetlen érdemeiről. Az egész debreceni református egyház siratja benne legnagyobb fiát, aki méltó helyet foglal el a híres református papok fényes sorában.

Majd referál a halálát követő intézkedésekről. A református egyház nagy halottjának nyilvánították és így a temetéséről az egyház gondoskodott.

Ezután a megboldogult özvegyét illetőleg gondoskodott a presbyterium. Megszavazták úgy a csonka, mint a kegyeleti évet. A csonka év 1909 április 24-ig tart, az egész javadalmozással. A kegyeleti év alatt a jövedelem felét, azután pedig a szokásos kegy- dijat.

A presbyterium egyhangú lelkesedéssel veszi ezt tudomásul. Ezután a megboldogult különböző tevékenységi helyét töltik be, a melyek igénybe vették az egész közéleti tevékenységét.

A debreceni lelkészeket mindenképp előtti felszólítják, hogy ki akarna közülük a boldog emlékezetű helyére menni. Nyolc napon belül lehet kérelmezni ezt a presbyteriumtól.

A presbyterium elnökségét Dicsőfi József foglalja el, a főiskolai igazgató tanácsba Szele Györgyöt választják meg tagnak, a tanárválasztó bizottságba Ujfalussy dr. lett a rendes- és Oláh Karoly ennek helyébe pótbizottsági tag.

Majd az egyház megyei közgyűlés október 14-én való megtartását veszi tudomásul a presbyterium; 15-én pedig egyh. megyei közigazgatási bizottsági ülés lesz.

Ezután válaszolnak a kerületi munkás- biztosító pénztár megkeresésére. Csak két napdíjas van az egyháznál, akik köteles tagjai a biztosító pénztárnak, mivel a többi alkalmazott egy évig kapja betegség esetén a fizetést.

Több apró ügy került még napirendre, amelyek után az ülés véget ért.

*Mindennap korán reggel meg- jelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Meg- rendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.*

## Hajdúvármegye közgyűlése.

### A hajduság vétója.

#### Az új vármegyeház építése.

(V.) Tegnap tartotta Hajdúvármegye őszi közgyűlését a bizottsági tagok nagy részvételével. Az egész hajduság szíve dobbant össze azon szent percben, amikor kimondták, hogy utolsó csepp vérükig hűvek maradnak egymáshoz és a legerélyesebb módon utasítják vissza a szabolicsiak önző, rut, történeti jogalapot nélkülöző, vérlázító támadását.

Egy szívvel-lélekkel tiltakozott az egész közgyűlés, de legjobban magok az elszakítandó városok. — Nagy lelkesedéssel vették tudomásul a belügyminiszter kijelentését, hogy Hajdúvármegye földarabolása ez idő szerint lehetetlen.

Másik fontos tárgya volt a közgyűlésnek az új vármegyeház építése. A kormány ígéretet tett, hogy a költségeket felerészben fedezi, de látni akarja először Hajdúvármegye áldozatkészségét.

A közgyűlés nagy többséggel szavazta meg az új vármegyeház építési költségeinek fedezésére szolgáló 2 százalékos pótdadót, hogy így is megmutassa áldozatkészségét, lelkesedését az önző Szabolcsvármegyének.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítást hozzuk:

#### A közgyűlés megnyitása.

Zsuffolt padosok előtt nyitotta meg a közgyűlést Veszprémy Zoltán főispán. Rövid beszédben mutatott rá a gyűlés fontosságára. Elő tárgyként Pákozdy Sándor főjegyző terjesztette elő, illetve olvasta fel az alispán jelentését a vármegye állapotáról, amely általában kedvezőnek mondható. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

Érdekesebb tárgyak következtek ezután. A miniszter értesítette az alispánt, hogy Hajdúdorog községben a munkaházak létesítését szükségesnek látja és az államsegélyt kifizetésre helyezi. A közgyűlés megbizta az alispánt, hogy a munkaházak létesítése iránt előzetes intézkedéseket tegyen. Elfogadta a közgyűlés a vármegye házartási alapjának 1909. évi költségelirányzatát 177.790 korona bevétellel és ugyanannyi kiadással.

#### Szabolcsvármegye ellen.

Pákozdy Sándor főjegyző olvassa fel az alispán előterjesztését a jó szabolicsiak ellen. Alapos és mélyen járó történeti fejtegetéseiben bizonyítja, hogy Hajdúvármegye földarabolása történelmi és közigazgatási lehetetlenség.

A hajduság egy volt a múltban, egy lesz a jövőben. Ez a föld a miénk, tőlünk elvenni ezt senkinek nincs joga. Indítványozza tehát, hogy tiltakozzanak a belügyminiszternél Szabolcsvármegye földarabolási merénylete ellen.

A közgyűlés egyhangulag, óriási lelkesedés közepette fogadja el az alispán indítványát.

Ezután az állandó választmány tiltakozását olvassák fel. Az állandó választmány szintén a legerősebb módon fejezi ki tiltakozását, tejetgetvén a szabolicsi földarabolás törvénytelenységét. Szabolcsvármegye akciója törvénytelen, ezért nekünk mint hajduknak véreink mellett a legutolsó véreseppünkig

kötelességünk kitartani. Rákósy Viktor és Kovács Gyula alispánnak köszönetet szavaznak óriási lelkesedéssel.

Kovács Gyula alispán szólalt fel ezután. Gyönyörű hazafias tüzzel áthatott beszédjében utasítja vissza a szabolicsiak vérlázító követelését.

A legnagyobb elkeseredés tölti el szívemet, mikor látom ezt a csuf önzést, ezt a területi éhséget! Igaz, hogy ezen szavak nem illenek az alispáni székbe, de a felháborodás szava elyom mindent. Indítványozza, hogy kérjék a belügyminisztert erőlyesebb állásfoglalásra a szabolicsiak ellen. (Eljenzés)

Somossy Béla bősörményi polgármester a tiltakozását maga és városa nevében kéri a felterjesztéshez csatolni.

Csuhán László nánási polgármester beszél ezután. Hajdúnánás a legelőször emelt szót a testvérviszony megháborgatása ellen.

Tóth János szoboszlói polgármester azt hangoztatja, mint városa képviselője, hogy Hajdúszoboszló a késhegyig menő harcban ki fog tartani hajdútestvérei mellett. Honnan veszik a szabolicsiak azt az erkölcsi erőt, hogy így galád módon lépjenek fel, mikor az elrablandó városok városok magok tiltakoznak a legjobban a földrablás ellen.

Farkas Győző dorogi főjegyző beszél ezután a városa állásfoglalásáról a szabolicsiak ellen. Hajdúdorog egy testtel, egy lélekkel marad hajdu az utolsó csepp véréig. Üdvözlöi a törvényhatósági közgyűlést, amely oly nemesen foglal állást ezen kapzsiság ellen.

Weszprémi István hadházi ügyvéd beszél ezután komolyan és nagy alapos-sággal az elrabolás jogtalanságáról, általában és városa részéről.

Szabó László téglási bizottsági tag csodálkozik azon, hogyan felejtkezhetett meg ennire egy magyar vármegye magáról.

Kéri, hogy ne bocsássa el Téglás községét teséből Hajdúvármegye, amely község együtt él és együtt érez hajdu testvéreivel. Hindig hű védője lesz Téglás Hajdúvármegyének.

Lengyel Imre szoboszlói táblabíró szól fel ezután hasonló modorban. Nagy alapos-ságu történeti és közigazgatási fejtegetését a közgyűlés megjelenti.

Valamint Tisza Kálmán ellen megvédelmeztük magunkat, most is tudjuk, hogy mit kell tennünk.

Kálmán Lajos bősörményi bizottsági tag szólal fel, mint egyszerű ember a hajduság veréből. Nemesak hivatalosan szólalnak tehát fel, de szívből, lélekből is.

Rásó Gyula folytatja ezután a mély fejtegetések sorát. Hozzájárul az indítványhoz.

Szabó Lajos bősörményi ügyész indítványozza, hogy az összes hajdúmezei képviselőket szólítsák fel, hogy foglaljanak állást Szabolcsvármegye ellen. — Egyhangú lelkesedéssel elfogadják.

#### Az új vármegyeyi székház.

Dávidházy Sándor tb. főjegyző olvassa fel az alispáni jelentést az új vármegyeház építéséről. A belügyminiszter nem zárkózik el az új vármegyeház építésétől. Bálint és Jámbor hírneves építésszek terve minden tekintetben tökéletes. Az összes költségek mintegy nyolevanezer koronára rugnak fel.

A fedezetet kölcsön fogja felerészben szolgáltatni. Ezt 30 éven keresztül 2 százalékos pótdadó fogja fedezni. Valószínű, hogy a belügyi kormány tedezni fogja a költségek másik felét. A kormány jól fog járni vele, mert 260 ezer koronát tesz ki az ezáltal megtakarítás — ezt kell csak kiegészíteni 400 ezer koronára. Sohasem lesz jobb alkalom vármegyeház építésére, mint most. Az állandó választmány is magáévá teszi az alispáni jelentést.

Rásó Gyula aggodalmaskodik ezután holmi maradi elvekre támaszkodva.

Kovács Gyula logikus szavakkal cáfolja meg Rásó érveit. A megyeház tulajdonjogilag a vármegye közönségére van telekkönyvezve, tehát nem építünk idegen telekre. A számitás a lehető legrealisabb, az új vármegyeház semmiesetre sem fog többé kerülni, mint 800 ezer korona. A múlt bűne az, hogy

nincs alapunk az építkezésre. Elodázni nem lehet ezt a kérdést már tovább.

Czeglédi Mihály főügyész bizonyítja ezután okiratokkal, hogy a vármegyeház Hajdúvármegye tulajdona, tehát arra a vármegye építhet olyan épületet, amelyet csak akar. Az a korlátozás áll csak, hogyha Debrecen nem lesz a vármegye székhelye, a vármegyeház visszazár Debrecenre. Ez az eset azonban nem fordulhat elő. Különben is ígéretét bírjuk Debrecennek, hogy lemond ezen korlátozási jogáról, habár hogy Debrecen nem lesz valaha a vármegye székhelye, a legnagyobb lehetetlenség. Mig Magyarország magyar lesz, Debrecen lesz a hajduság középpontja.

Lengyel Imre beszél ezután. Feltétlen szükségesnek tartja az új vármegyeház építését. Szerinte Rásó nem is ellenzi az építést, csak fél, hogy a kormány nem fog segílyt adni.

Kedélyeskedik a vármegyeház tervéről. (Derűtség.) Kijelenti hogy a legjobb felelet a Szabolcsvármegyék ellen, ha áldozatot hozunk, mert akkor látni fogja Andrassy, hogy ki érdemli meg az egész ország támogatását! Elfogadja az indítványt. *Epítsünk új vármegyeházat!* (Eljenzés.)

Latinovits Mihály az építés műszaki részéről beszél. Hozzájárul az indítványhoz.

Weszprémy Zoltán főispán elrendeli ezután a szavazást; Kovács Gyula alispán indítványára úgy, hogy az építési tervet is és Debrecen ur jogát rendez javaslatokat is a pótdadó elfogadásával együtt szavazzák meg.

Óriási derűtséget okozott, hogy a bősörményiek nemmel szavaztak. Megjegyezte valaki, hogy „oda akarják vinni a vármegyeházat.”

A szavazás eredménye: a közgyűlés 128 szavazattal 38 ellen a javaslatot elfogadja.

Kovács Gyula alispán szép szavakban köszöni meg a közgyűlés nemes határozathozatalát és reményét fejezi ki, hogy ezután az új vármegyeház létesülni fog.

Weszprémy Zoltán főispán hivatalosan konstatálja, hogy a kívánt többség megvan és a vármegyeház építési javaslatát valamint a szabolicsvármegyék támadásának a visszautasítását és a vármegye területének a megcsonkítása ellen való tiltakozást a közgyűlés elfogadta.

#### Kisebb ügyek.

Ezután kisebb, jelentéktelen ügyek tárgyalása következett. A bizottsági tagok legnagyobb része már el is távozott és így jóformán a tisztikar intézte el a többi adminisztratív jellegű ügyet.

Levették a napirendről a vármegye pénzfőnölegének bankokban való elhelyezésének a kérdését, mivel ilyen fontos ügyet nem lehet elhamarkodva elintézni.

A több jelentőségnélküli ügy elintézése után a főispán bezárta a közgyűlést.

## Közigazgatás.

#### A gazdasági bizottság ülése.

Vasárnap délelőtt tartotta a gazdasági bizottság üléseit, amelyen elfogadták a részletes jövő évi költségvetést. Ez alkalommal nem tárgyaljuk még, de legközelebb érdemi leg is fogjuk „méltni” úgy a költségvetést, mint — a pótdadót!

**Porszívó gépek.** Vasárnap tartották meg az új porszívó gépek próbáját a színházban. Az új gépek tökéletesen beváltak, azért a város megrendelt belőlük egyet a színház, egyet a villámtelep és egyet közhasználatra.

#### Weszprémy Barna főkapitány.

A lemondás folytán megüresedett bősörményi főkapitányi állásra a főispán Weszprémy Barna tis teletbeli szolgabíró-t nevezte ki. Weszprémy Barnában sokat nyer Hajdú-bősörmény és a kinevezés igazán

méltó emberre esett. — Weszprémy Barna legközelebb már el is foglalja hivatalát.

A gazdasági tanintézetnél egy hely üresedett meg. Felkéri tehát az igazgatóság, hogy akik ezen pályára kedvet éreznek, nyújtsák be hozzá a szabályszerűen felszerelt kérvényüket.

## Elnökválság a függetlenségi pártban.

Vasárnap délután nagy horderejű ülést tartott a debreceni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága. Az ülést Kertész Mihály egyik alelnök hívta össze és vezette. Három lemondó levelet mutatott be az intéző bizottságnak: Márton Imre pártelnökét, Harangi Lajos pártalelnökét és dr. Varga Lajos kerületi elnök és lapszerkesztőjét. Az intéző bizottság egyenként vette tárgyalás alá a lemondó leveleket, de a határozat mindegyikre nézve ugyanaz volt: a párt lemondó tisztviselői hosszú időre át ki fejtett épp oly buzgó, mint sikeres működésükkel oly nagy érdemeket szereztek a pártügyek vezetésénél s a pártélet fejlesztésénél, hogy az intéző bizottság lemondásukat bármennyire méltányolja és a felhozott egyéni indokokat, indomásul nem veheti, hanem mindhárom lemondó tisztviselőt küldöttség útján kéri meg, hogy lemondásukat vonják vissza, tisztségeiket a párt nagyérdekeire s különösen a pártra a közeljövőben váró nagy küzdelemre tekintettel, tartsák meg.

A Márton Imréhez küldött deputáció, mely dr. Nagy Zsigmond, Beregi Nagy Sándor s Salánki Ferenc bizottsági tagokból állott, azonnal el is távoztak s távolléte idejére Kertész Mihály alelnök az ülést felüggesztette.

A küldöttség visszaérkezte után a folytatólagosan megnyitott ülésen eljárásának sikertelen eredményéről tesz jelentést, mert Márton Imre kijelentette, hogy visszavonhatatlanul jelen lemondása mellett megmarad. Az intéző bizottság ezt legnagyobb sajnálatának kifejezése s a Márton Imre nagy érdemeinek jegyzőkönyvi megörökítése mellett vette tudomásul. Számosan szólaltak fel, a legmelegebb szavakkal méltányolva Márton Imrének a párt szervezés terén szerzett felejthetetlen érdemeit.

Az intézőbizottság ezek után kimondotta még, hogy a Márton Imre lemondása által megüresedett elnöki szék egy rövid időn belül összehívandó intézőbizottsági ülésen töltsi be arra az időre, amíg a közgyűlésnek alkalma lesz az elnöki tiszt végleges betöltéséről gondoskodni.

Az intézőbizottságra az ideiglenes betöltés elintézésével is nagy és nehéz feladat vár, mert éppen az interkolárius korszakra esnek a párt jövőjére is kihatással bíró oly nagy fontosságú események, minők a városi tisztújítás s körülbelül 50 városi bizottsági tagnak választása.

Az ülésen elhangzott véleménynyilvánítások arra mutatnak, hogy az intézőbizott-

ság bizalma az elnöki szék betöltésénél a párt egyik legrégebb s kipróbált hűségű tagja, Junász Ignác felé fog terelődni, akinek képességei és hajthatatlan akarata reje teljes garanciát nyújtanak arra, hogy a párt a közeljövőben rá váró nagy küzdelmekből diadallal kerüljön ki és örömmel jegyezzük fel a jövő számára, hogy pártunk intézőbizottsága e nehéz helyzetben fényes bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy a helyzet komolyságát felismerte és férfias öntudattal és tárgyilagos felfogással néz a további fejlemények elé.

Az ülés esti 8 órakor ért véget, a lemondó leveleket egész terjedelmükben itt közöljük:

### Márton Imre lemondó levele.

Tekintetes Intéző Bizottság!

Ide s tova hat éve leszek, hogy a debreceni függetlenségi és 48-as pártnak elnöke lettem. Igénytelen nevem, mely ez előtt elvéve került a hírlapokba, azóta közügyekkel kapcsolatban emlegetetebbé vált. Mióta pedig pártunk a városnál is többségre jutott: az alkotások terén is exponált állásomnál fogva pártelnöki minőségem önként érhetőleg a támadások céltáblájává szolgált azok részéről, kiknek tetszését megnyernem nem sikerült.

Mint hogy főleg közéleti szereplésomban voltam támadva, védelmül az esküdtzéki eljárást kellett választanom.

Két ügyemben igazoltam, hogy támadóm eladta meggyőződését hazája, illetve városa ellen, hogy tehát az ő támadásainak erkölcsi súly mennyire nem tulajdonítható.

Mindegyik ügyemben megengedtem támadómnak, hogy vád alá került állításait a legtagabb körben bizonyítsa. Meg is kísérelte, de a bírósági jegyzőkönyvekre való utalással bátran állíthatom, hogy semmit sem tudott bizonyítani, ami becsületesem csak a legkisebb mértékben is érinthetné.

És ami legfőbb, nyugodtan és fölemelt fővel allok meg lelkiismeretem ítélőszéke előtt azon teljes önnudattal, hogy úgy is, mint pártelnök, úgy is, mint magánember mindez óráig szepőlően becsülettel számolhatok be önműnek.

De bármily erősen él is bennem becsületesem tisztaságának tudata, el kell ismerem, hogy külső elégtételt, a marasztaló verdiktet egy eset kivételével elérnem nem sikerült s e miatt nem rendelkezem a méltatlan gyanúsítások elhallgattatására a legbátrabb fegyverrel, mely nélkül, mint pártelnök az ellenem intézhető s közvetve a pártot is érinthető további támadásoknak elejét nem vehetem.

Midőn azért önműnek, legküzdelmesebb napjaimban kifejezésre juttatott megtisztelő bizalmukért hálás köszönetet mondok: a debreceni függetlenségi s 48-as pártnál viselt állásomról ezennel visszavonhatatlanul lemondok s e kijelentésemnek szabályszerű elintéztetését és fölmentesemet tisztelettel kérem.

Pártunknak a magyar hazára üdvös és virágzó életet kívánva szíves emlékeztükbe ajánlottan vagyok.

Debrecen, 1908 szept. 18.

Tisztelő polgártársuk  
Márton Imre.

### Harangi Sándor lemondó levele.

Nemzetes Kertész Mihály urnak. Ugy értesültem, hogy tekintetes Márton Imre ügyvéd ur pártunk elnöki állásáról lemond-

dott. Ezért, mint pártunk érdemes alelnökének nemzetes alelnök urnak jelentem be, hogy a pártnál eddig viselt egyik alelnöki állásról, amellyel engem annak idején a párt megtisztelt — hálásan megköszönvén a belém helyezett bizalmat es kitüntetés, ezennel visszavonhatatlanul lemondok.

Lemondásom indoka az, hogy az utóbbi időben egészségem nagyon megrendült, lábaim alig bírnak, gyűlésekre emiatt sem járhatok s amiatt sem, mert másik betegségemmel az asztmával nem tudok megmaradni abban a nagy fűsben, amely a gyűlések alkalmával szokott lenni. — Ezt tudom nem állja. Mindezeket tudja pártunk minden tagja s különösen az intéző bizottság.

Amidőn ismételen hálás szívvel köszönöm meg a belém helyezett bizalmat s azt a kitüntetés, hogy engem alelnökül nagyrabecsült pártunk megválasztani méltóztatott, ígérem, hogy mint a múltban is egész életemen át lelkes harcosa voltam a függetlenségi és 48-as párt, úgy a jövőben is mindenkor elvhű s lelkes közkatónája maradok pártunknak s minden tehetséggel pártunk sikerein és győzelmein fogok munkálkodni.

Tisztelettel kérem nemzetes Alelnök Urat, hogy ezen lemondásomat a párt igen tisztelt intézőségének legközelebbi ülése alkalmával bejelenteni s ott ezen leveletem felolvastatni méltóztatásék.

Kiváló tisztelettel vagyok alázatos szolgálója:

Debrecen, 1908. szeptember 21.

Harangi Sándor.

### Dr. Varga Lajos lemondó levele.

Tekintetes Intéző Bizottság! Tisztelettel bejelentem, hogy a debreceni függetlenségi és 48-as pártnak bizalma folytán viselt kerületi elnöki, továbbá intéző bizottsági és a párt hivatalos lapjánál viselt főszerkesztői állásomról ezennel lemondok.

A tekintetes Intéző bizottság és a függetlenségi s 48-as párt iránti tisztelet által indítva érzem magamat lemondásom okainak megjelölésére.

Köztudomásu az a hírlapi hajsza, mely által évek óta becsületesemben támadtatom es sokoldalú és terhes közéleti tevékenységemben megrálgalmaztattam.

E bántalmak főleg mint a függetlenségi és 48-as pártnak bizalmi emberét és a főszerkesztői állásban exponensét értek engem. A támadások ellenében a törvényes fórum előtt kerestem az elégtételt és nemesik nem ellenéztem, hanem megengedtem, sőt követtem a rágalmozók tényállításoknak bebizonyítását. Mindazok, akik a nyilvános tárgyalásokat figyelemmel kísérték, igazat adnak nekem abban, hogy egyéni tisztségeimet és becsületesem kedvezőtlenül érintő legcsekélyebb tény is bebizonyítást nem nyert, sőt a vádloittal szemben nyertek bebizonyítást azok a tények, amelyekkel megrálgalmaztattam. Ezeknek dacára elégtételt nem kaptam, sőt a vádloitt felmentetett, amit nem is mulaszt el felszámolni oly értelemben, mintha a kiementés a rágalmozó tényállítások bebizonyításának volna az eredménye.

E helyzetben számolnom kellett önmagammal es mert a megújult alaptálan támadások miatt ferde helyzetbe kerülnek azokkal a testületekkel szemben, amelyeknek bizalmából különböző állásokat betölteni szerencés voltam, annál fogva elhatároztam összes bizalmi állásaimról, köztük a debreceni független és 48-as pártnál elfoglalt állásomról lemondani.

De nem mulasztatom el a tekintetes intéző bizottság és a függetlenségi 48-as párt iránt érzett hálám es köszönetem kife-

**Grábéczy fest, mos, tisztít!**  
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

jezését azért a nagyfokú bizalomzót, mellyel éveken át csekélységemet megtisztelte és tisztelettel kérem a tekintetes intéző bizottságot:

hogy lemondásomat tudomásul venni, főszervezői állásom alul sürgősen felmenteni, kerületi elnöki és intéző bizottsági állásom alul leendő felmentésem végett pedig jelen lemondó leveletem sürgősen a közgyűlés elé terjeszteni méltóztatnék.

Fogadja a tekintetes Intéző Bizottság kiváló tiszteletem nyilvánítását, mellyel vagyok

Debrecen, 1908. szeptember 19.

Alázatos szolgája

dr. Varga Lajos.

## IRODALOM.

### Kérdések.

Nem sejtéd édes! mért van az:  
Hogy akármerre jársz,  
— Talán a véletlen játszik —  
De mindig rám találsz?!...

Hát mért van: ha ablakodból  
Az utcára nézel,  
Virágos ablakod alatt  
Akkor megyek én el?!...

És mit gondolsz — miért van az:  
Hogy ha szólasz hozzám,  
Égő örömpír önti el  
Máskor halvány orcám?!....

Veress Jenő.

## A boncodföldi rabló-gyilkosság.

### A leány apja ellen.

#### A lakatossegéd vallomása.

(Fővárosi tudósítónktól.) A vasárnapi lapok megírták, hogy egy Tipos Mária nevű cselédleány feljelentést tett atyja és bátyja ellen, hogy nyolc évvel ezelőtt Boncodfalván meggyilkolták és kirabolták Végh József parasztagadát. Akkor is folyt ellenük a vizsgálat, de bizonyítékok hiányában felmentették őket. A leány feljelentésében azt is elmondotta, hogy a bűnjelket, egy disznó-ölökést és egy baltát, a gyilkosok a Zala vizébe dobták.

A vizsgálóbíró megkeresésére Budapesten kinyomozták és letartóztatták ifjabb Sipos György lakatossegédet, aki a kihallgatást vezető Kóródy M. Béla rendőrfogalmazónak a következtetéseket mondotta el:

— Abban az időben és azon a napon, amikor a rablógyilkosság történt, tényleg otthon tartózkodtam. Akkor tanultam ki a mesterségemet és hazamentem látogatónak.

A házunk Boncodföld határában épült, a szántókon, a községtől negyedórányi járásra.

Borongós őszi este volt, az eső permegetett, amikor arra jött Végh József, akit a faluban Rigós Végh Józsefnek hívtak.

Apám kint állt pipázva a tornácra, a mikor arzament Végh és megszólította, menjen vele a vásárra. Apám azt mondotta, esik az eső, nem megy, az ilyen esős vásár úgy sem ér egy hajtifát sem.

Végh elment, de ezalatt zubogott az eső és néhány perc múlva Végh visszafelé jött.

— Nem megyek még sem — mondotta, — igaz van kendnek. Ugy se lesz vásár.

— Apám hívta, jöjjön be, várja meg, míg az eső eláll, de ő nem jött. Házunktól ezer—ezerkétszáz lépésnyire van a kereszttér. Másnap reggel itten meggyilkolva, kirabolva találták Véghet. Bennünket a esendőrok el-

fogtak, de a vizsgálóbíró, miután semmi sem bizonyult ellenünk, szabadon bocsátott.

A hugom erköcstelen, céda teremtés, akit kitagadtunk. Állandóan üldöz bennünket és most is bosszúból jelentett fel.

A rendőrségen meggyőződtek arról, hogy

1. két évvel ezelőtt id. Sipos György följelentést tett Sipos Mária ellen zsarolás miatt. A leány apját fenyegetésekkel meg akarta zsarolni. A vizsgálatot akkor dr. Nagy Károly rendőrfogalmazó vezette. Az aktákat azután áttették az ügyészséghez.

2. Sipos Mária kabátlopásért volt büntetve.

Valószínűnek látszik, hogy Siposék ártatlanok és hogy szabadlábra fogják őket helyezni.

## Színház. Művészet.

### Zilahy Gyula jubileuma.

Fiatalos arccal, meghatottan köszönte meg szerdán este Zilahy Gyula a szigeti közönségnek meleg óvációját és a szeretetnek őszinte megnyilvánulását, amit az ő ős barátja, Dobay Sándor, a színügyi bizottság elnöke egy küldöttség élén tolmácsolt neki.

Hazug volt ez a külszin. A külseje az életben megviselt annak a Kiskópjainak és a kedélyét, az ő messze földön híres, örökké derűs kedélyét is megviselte az az idegtépő harc, az a keserves, lelketmorzsoló küzdelem, amelynek a közönség csak a színes oldalát a fényét, a csillogását látja.

Nagy idő ott 25 esztendő. És nagy érdeme Zsülnek, hogy az ő huszonöt esztendősi hadjáratában épen tartotta meg a művészetét, hogy Zsül maradt.

A szigeti közönség, amely nem akar a személyi harcok, az anyagi küzdelmek esélyei szerint mérlegelni, különállón adott kifejezést annak a nagy szimpáthiának, amellyel ez istenáldotta művész iránt viseltetik.

Nem volt tulhangos ez az óváció, de őszinte és tiszta. A szigeti közönség lelkesen tapsolta, ünnepelte Zilahy Gyulát és nem akarta elhinni, hogy 25 éve annak, amióta a művész teljesíti azt a legnagyobb, azt a legértékesebb munkát, hogy a kacagás könnyeit fakasztja ebben a szomorú, ebben a keserű, ebben a síró világban.

Az első jubiláris előadás kezdete előtt folyt le a szép ünnepelés. A színházat a rendezőség gyönyörűen feldisznította. A pályók zöld fenyőgalyakból font girlandokkal voltak körülfontva és kis csokrokkal kiegészítve, amely színes keretet adott az elégszen toalettekbe öltözött hölgyek és fekete ruhás urakból álló intelligens közönségnek. Amikor a függőnyt felhúzták, színes tablóban, jelmezesen ott álltak a darab szereplői és sokan a nem játszó tagok közül. Baloldalon a küldöttség és a közönségének értékes ajándéka, egy gyönyörű íróasztal-felszerelés és a magánosok ajándéka, körülveve egy hatalmas babékoszorúval, amelynek széles szalagján ez a felírás állott: „Zilahy Gyulának, Máramarossziget közönsége.”

Pár pillanat múlva belépett a jubiláns, akit alig szűnő taps és éljenzés fogadott. — Színtén jelmezesen, a Kiskópjai színes magyar ruhájában. Dobay Sándor szívből jövő, meleg szavakkal üdvözölte Zilahy, apasztróméltó művészetét, mint aki egyik uttorója

volt annak a törekvésnek, amelynek eredménye a természetes, tiszta beszéd és játékmódor. Végül átnyújtotta az emléktárgyat az ünnepeltnek.

Zilahy válaszában kijelentette, hogy a szigeti közönség rokonszenve különösen kedves és értékes neki, mert ehhez a helyhez őt az ifjúkori emlékek, a szárnypróbálgatás emlékei fűzik és ő volt az, aki a szigeti színházban az első szót kiejtette.

Aztán kezdetét vette az előadás, „A király házassága” előadása. Ebben van az a szerep, amellyel Zilahy a legnagyobb sikereit aratta.

Az a kedves humor, szinte bájos játékmódor most is sok kacagást és tapsot váltott ki. A közönség egész estén tapsolta Zilahy, aki alig győzte megköszönni a nagy ünneplést.

A többi szereplők is gyönyörű munkát végeztek. Előadás után bankett volt a Koronában, ahol az intelligens közönség közül és a színészgárda csaknem teljes számban megjelent.

## Ruhák <sup>Férfi-, fiu-, és gyermek</sup> Ruhák

nagy választékban

# Gerő Ernő

ruha nagyáruházában  
Piac-utca 41.

## H I R E K.

— Hírek a kamarából. A kamarában mozgalmas gyűlésnapok ideje kezdődött meg. Tegnap elnöki tanácskozás volt, a héten osztályülések lesznek, a jövő hétfőn pedig nagy értekezletet tart a kamara kereskedelmi szakosztálya és kerületbeli kereskedő testületeknek bevonásával, mely alkalommal a vasárnapi munkaszünet törvénytervezete és az ipartörvénytervezet kereskedelmi vonatkozásai kerülnek tárgyalás alá. Jövő héten héten esütörtökön, október 8-ikán a kamara közgyűlést fog tartani.

A kamara titkára, Szávay Gyula, vizsgálóként külföldi utjáról és a hivatal vezetését átvette.

— A szoboszlói polgármester ebédje. G. Tóth János polgármester vasárnap Kovács Gyula alispán tiszteletére 30 terítékű ebédet adott, melyre a hatóságon az alispán és dr. Czeglédy Mihály varmegyei főügyészen kívül intézetek, testületek vezetői és a város főbb tisztviselői voltak hivatalosak. Ott voltak még: dr. Boldizsár Kálmán debreceni tb. főkapitány, a jeles történész, Haranghy György és dr. R. dei Dezső iparkamarai s. titkár. Kovács Gyula alispán G. Toth polgármester üdvözölte elsőnek, majd Béteky Lajos és dr. Grósz Adolf. A polgármestert és nejét pedig Kovács alispán Kalocsay Gusztáv és Pénztáros főjegyző köszöntötték fel. Dikcióját még dr. Rédei, dr. Boldizsár Kálmán stb.

— A Debreceni Iparos Ifjúság Önképző Egyesülete 1908. évi október hó 11-én — vasárnap — délután 3 órakor saját egyleti helyiségében, Petőfi-tér 13. sz. alatt rendkívüli közgyűlést tart következő tárgysorozattal: 1. Dr. Varga Lajos I. titkárnak állásáról lemondása. 2. I. titkárválasztása. — Az egyesület tagjait ezuton is meghívja az Elnökség.

# Eddig nem létező árban

vásárolható a divatos őszi és téli posztó gypjuszövet ujon aznan friss árukkal berendezett posztó kereskedésében KOHN M. MIKSA Hatvan-utca 7. szám — Nagy választék. Szabott árak. — Tessék meggyőződni.

— **Egy Vilmos huszár garázdálkodása.** A „Debreczen“ című vendéglőben mulatott egy Vilmos huszár. — A bor azonban nem sokára a fejébe szállt úgy, hogy kiabálni, veszekedni kezdett s az őt csendre intő rendőrt kidobással fenyegette. — Nagy nehezen sikerült a garázda Vilmos huszárt bevinni a kaszányába.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férjnek, apának, apósnak, nagyapának, testvérnek, unokatestvérnek, sógornak és rokonnak, polgár Kiss Bálint, Debrecen sz. kir. város bizottsági tagjának f. hó 27-én éjjeli fel 1 órakor életének 67-ik, boldog házasságának 37-ik évében, 5 napi súlyos betegség után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 29-én délután 3 órakor fognak a ref. egyház szertartásai szerint a Péterfia-utca 50. szám alatti házunktól a nagytemplomban tartandó gyászima után a Péterfiai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre rokonnainkat, barátainkat és jó ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. — Debrecen, 1908. évi szeptember 27-én. Aldás és béke drága porairal Bánatos neje: özv. polgár Kiss Bálintné, sz. Szabó Mária. Gyermekai: Mariska férjével Raics Gyulával, Bálint. Unokái Gyula és Palika. Egyetlen testvére polgár Kiss Gábor. Nagynéje: özv. polgár Szabó Sándorné sz. Keeskes Juliánna, egyetlen gyermeke József nejjével Kiss Zsuzsánnával. Nagybátyja polgár L. Nagy Bálint nejjével Kiss Zsuzsánnával. Sógorai: polgár Bihari István nejjével Szabó Zsuzsánnával és gyermekeivel, polgár özv. Veres Mihályné szül. Szabó Erzsébet gyermekeivel, polgár özv. Gombos Gergelyné sz. Szabó Juliánna, polgár Szabó Sándor. Valamint számos rokon nevében is. — A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

— **Megszökött sikkasztó.** Megirtuk, hogy Pethes Pál jászapáti királyi közjegyző, aki a reábizott pénzből nagyobb összeget a saját céljaira fordított, a debreceni törvényszék felfüggesztette állásától. A törvényszék most akarta ez ügyben megejteni a vizsgálatot, azonban Pethes Pált nem sikerült előállítani, mivel közben ismeretlen helyre távozott. A megszökött sikkasztó királyi közjegyző ellen megindították a nyomozást.

— **Rendőri hírek.** Szakáll Imre esomagkihordó kocsis szekereiről elloptak egy 120 korona értékű férfi divatikkokkal teli ládát. — Kapus Gáborné fenesikái pusztai lakos e hó 20-án eltűnt lakásáról.

— **Megbokrosodott lovak.** Erdei Sándor kocsis, vasárnap délután a városi faraktárból hajtattott befelé. Mikor azonban a vasuti átjáróhoz ért, — melynek sorompója le volt zárva, — a közeledő vonattól a lovak megbokrosodtak, neki rontottak a sorompónak, majd pedig a szekeret belerántották az árokba, minek következtében a rajta ülő Erdei Sándor lezuhant s a megvadult lovak összegázolták. A súlyosan sérült kocsis be szállították a kórházba.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli állami anyakönyvi hivatalba a következő haláleseteket jelentették be: Kozák József ref. 63 éves, özv. Fekete Mihályné ref. 45 éves, Koponyás János ref. 3 hónapos, Kiss Bálint ref. 63 éves, Drén Antal ref. 16 napos, Jóna István ref. 63 éves. Zádor Anna r. k. 12 éves.

— **Kötszerek,** orvosi műszerek, gummi különlegességek és bőrkesztyűk Györfi Sándornál Simonffy-utca, Városi bérház.

**Ferrel Carola** tánciskolájában a beiratkozások megkezdődtek. Szent Anna-utca 22. szám.

## Távirat és telefon.

### Politikai hírek.

Budapest, szeptember 18. A parasztpárt a királyhoz feliratot intézett a plurális választójog ellen.

Ujvidéken Hodzsa Milán tartotta beszámolóját és szintén a „királyhoz“ táviratoltak a nemzetiségiekre nézve sérelmes választói jog ellen.

A szociálisták ma Budapesten nagy tüntetést rendeztek. Az állomásnál várták a bécsből hazatérő elvtársakat.

### Dühöng a kolera.

Pétervár, szeptember 28. A itteni összes megbetegedtek száma 1846, tegnap óta 260 új megbetegedés történt.

### Kmetty Károly kilépése.

Budapest, szeptember 28. Kmetty Károly ma bejelentette, hogy kilép a függetlenségi pártból, — „mivel a párt nem járt el méltányosan vele szemben“.

### Elsüjedt magyar hajó.

London, szeptember 28. Szent István, az Adria társaság gőzhajója, a Ramsay Island szigeténél zátonyra jutott és elsülyedt.

### Meghalt művész.

Budapest, szeptember 28. Sántha Antal aki 40 évig volt a Nemzeti Színház kiváló művésze, ma délután meghalt.

### Halálos ítélet.

Eszék, szeptember 28. Az itteni törvényszék ma halálra ítélte a szertőgyilkos Pubicsot és cinkostársát Plevicsot 12 évi fegyházra.

## NYILT-TÉR.

### Eladó ház.

Vidékről beköltözőknek igen alkalmas új ház, szép nagy udvarral, jó vizü kuttal igen közel a főutcához, olesó törlesztéses kölesön van rajta,

**rendkívül előnyös**

feltételekkel megvehető. Cim  
o o a kiadóhivatalban. o o

## Kiadó boros pince.

A Zenede Vár-utcai házában 300—400 hektó bor befogadására is alkalmas boros pince

## kiadó.

Értekezhetni lehet dr. MÁRTON KÁLMÁN házigondnoknál (Piac-utca 44.) s a helyszínén a házmesternél.

## Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15. félemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39. Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orrcsüptetők 3 koronától feljebb. Színházi és távcsövek minden kivitelben dugvasztékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

## Boros hordók

és taposókádák használt

és új, minden nagyságban és mennyiségben o o kaphatók o o Péterfia-utca 76.

Ugyanott 1 üzleti petroleumos tartály is eladó.

## Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Bpest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék felvilágosítással díjmentesen.

## M é r n ö k - a k a d é m i a !

gépész, villany, építésmérnöknek és építésvetőknek. Föltételi feltétel 6 gymnasium osztály, vagy hasonló előképzettség vagy szakiskolai végzettség. Bővebbet az útmutatóban.

## WISMAR, am der Ostsee.

### Erőt és ifjúságot

szerezhet ismét az elgyengült, idő előtt kimerült beteg, ha követi az ingyen könyvecskében felsorolt utasításokat, mely könyvecskét alábbi címtől postán kérheti mindenki díjtalanul. Vhyra Társaság Budapest, V. Váci körút 78. II. 14.

## Borsajtók Boronyomó-zsákok

szőlőzuzé k,  
faputtonok  
raktára

## Sesztina Lajos

vasútleben Piac-utca 23.

M. kir. Államvasutak. Üzletvezetőség Arad.  
25,124-908.

## Versenyárgyalási hirdetés.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáros versenyárgyalást hirdet:

A Petrozsény községben létesítendő 2 db földzt. altiszti lakóház (4-4 lakással) és 2 db földsz. szolga lakóház (4-4 lakással) és melléképületeik, továbbá a petrozsényi tárolón létesítendő 1 drb földsz. kettős altiszti lakóház (irodával) és a hozzátartozó melléképületek előállításai munkálataira.

Az építéshez szükséges anyagoknak szolgáltatását illetően két alternatíva állítatik fel:

1. A szénsalakat, cementet, oltatlan meszet, terméskövet, téglát, tetőfedő cserepet (vagy eternit) a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve bocsátja vállalkozó rendelkezésére Petrozsény állomáson az ágyurakodó közelében.

2. Csak szénsalakat, cementet és az alapfalakhoz szükséges terméskövet adja, illetve bocsátja a vasutintézet Petrozsény állomáson és ágyurakodó közelében vállalkozó rendelkezésére.

ad 1. és 2. A többi építési anyagot pedig elsőrendű minőségben vállalkozó tartozik aeni.

Mindkét esetben tartozik vállalkozó a helyszínén a cement elhelyezésére egy elzárható fabódét felállítani, melynek kulcsa az osztálymérnökség által őriztetik és esetről-esetre a szükséghez képest a cement kiszolgáltatatik.

A vállalkozó által szállítandó téglák lehet zsilvölgyi téglák, melyből azonban előzetesen minta bemutatandó elfogadás végett.

A falazó téglára és a nyers falazathoz szükséges válogatott téglára vonatkozólag azonban megjegyeztetik, hogy azokat az építkezés helyszínén a vállalkozó maga is készítheti és égetheti. A téglavetéshez és tégláégetéshez szükséges terület és földanyag a vasuti telep területéből díjmentesen bocsátatik vállalkozó rendelkezésére azon kötelezettséggel, hogy a téglavetés által felásott terep a tégláégetés után vállalkozó által minden külön díjazás nélkül rendezendő, illetve egyengetendő.

Hogy mely helyek volnának azok, ahol téglát lehet előállítani, arra nézve a m. kir. államvasutak petrozsényi osztálymérnöksége szolgálhat felvilágosítással.

Az ajánlathoz szükséges pályázati feltételek, a szerződés tervezete, az ajánlati minta és költségvetés a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) ajánlatonként 3-3 K lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délután 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő belyegjegyek előzetes megküldése után, királyi postán is megkaphatók. Az építmények tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők.

Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétfüzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és a feltétfüzetben részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszereshetők.

Az ajánlat 1 koronás magyar okmánybélyeggel, az ajánlat mellékleteit ugymint pályázati feltételek, szerződés tervezet és költségvetés a m. kir. államvasutak Petrozsény községben és a petrozsényi tárolón létesítendő magas építményi munkák előállítására" kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1908. évi október hó 15-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános

osztályának (Arad-csanádi vasutak palotája I. ső emelet 13. sz. ajtó sz. I. oszt.) főnökéhez.

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi október hó 14-én déli 12 óráig a pályázóknak 5000, azaz ötezer korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztárában, hivatkozással a hirdetés versenyárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik.

Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte említendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánatpénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sérült borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1908 szeptember hó 24-én.

## Az üzletvezetőség.

**A Párisi**  
**Nagy Bazár**  
Dégenfeld-tér 7. sz.  
alatt, a kenyér-piacon van.

## Használt,

de teljesen kijavított sorvetőgépek minden nagyságban, ugyszintén a világhírű eredeti **Mellohár-féle Linikim Drill vetőgépek** továbbá Répavágók, Szeeskavágók, Ekék, Boronák, Szőlőzúzók, Borsajtók és általában mindenféle gazdasági eszközök kedvező feltételek mellett eddig nem létezett olcsó árban felölösség mellett kaphatók.

## Bagi István

gazdasági gépraktárban Kaba.

## Az iskolai év

kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt rak-tárunkat a t. szülők szives figyelmébe. Fiu- és férfi- ingek. Lábravalók és harisnyák. Nyakkendők, paplanok. Madracok és flanel takarók nagy választékban feltűnő olcsó szabott árakhoz:

## Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat és szőnyegáruháza Debreczen, Rózsa-utca.

## Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítol váltókat, utalványokat, nyilt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyujt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (ch-k) számlára, pénztárjegyekre es

Vállalkozik minden egyéb bank-ügylet kötésére.

Az igazgatóság.

Telefon 210.

Telefon 210.

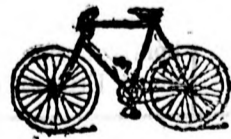
## Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolesóban és szakszerűen kőszít vilamos villágítási-erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és évi jókarban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Kerékpár, varrógép,  
gramafon, villamos-



sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-újdonságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.



Geller és Németh  
Debreczen,  
Hatvan-utca 8. szám.

## APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szög 6 fillér.  
 Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.  
 Apró hirdetések előre fizetendők.

### Ajánlat.

Mindennemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda **BORZA ISTVÁN** kalapos üzlete Debrecen, Főpiac, (Stenczinger ház). Cilinderek azonnal vasaltatnak.

Régebbi idő óta fennálló mosoda helyiség kiadó Arpádtér 39. sz.

### Buzsu!

gyere haza azonnal.

Díszegi uton a hetedik kilométernél 17 köblös föld kiadó. A tanyában értekezhetni.

4-5 intelligens fiatal ember jó házi kosztot kaphat, ugyanott diákok kvártélyra felvétetnek. Darabos-ut 45.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni, Bádogns-utca 4. sz. a.

Fehérnemű varrónő házakhoz ajánlkozik Boldogfalva-u. 22. sz.

Tajtékpiák, Hermonikák, Cipők, eszímák, kézi és ládák fferék és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetők be a „Munkás bazár“-ban Bádogns-utca 4. szám.

Jó fehérnemű varrónő urnók pártfogását kéri. Cserepes u. 7.

Bélyeggyűjtők! Legritkább külföldi bélyegek fél és negyed áron dus választékban kaphatók Harmathynál Fűvészkert-u. 14.

Fiatal intelligens nő házvezetőnői állást keres kitűnő bizonyítvánnyal, elmegy vidékre is. „Kifogástalan“ cím a kiadóba.

### Boroshordó

használt, jó karban lévő eladó. Nyugoti-u. 34.

### Ki akar

legjutányosabb és szakszerűen telefonokat, villamos csengőket, számjelzőket, tűz- és betörés elleni villamos jelzőket berendeztetni? az forduljon **Földvári L.** Debreceni első elektrotechnikai gyár- és villamos szerelési vállalatához. Kossuth-utca 1. sz., (az udvarban). Telefon 168. sz. Tanuló felvétetik.

### 100 véka

finom faju téli alma, mely **Peér-ből** (Szilágymegye) való, helyben eladó. Értekezhetni Szent Anna-u. 32.

Legdivatosabb férfi fehérneműek, nyakkendők, bőr és kötött keztyük, Gummi különlegességek! Kötszerek, betegápolási cikkek

### Győrfi Sándor

keztyü-, kötszer- és divat-üzletében. Debrecen, Simonffy-u. 2. (V. bérház.)

### Amatőrök!

A városházzal szemben, a Schwartz-féle pipás-üzletben, hol mindennemű fényképező cikkek is kaphatók most érkeztek teljesen friss lemezek és papírok minden gyári árban.

Gyermekjátékok, alkalmi ajándékok, evőeszközök kina-ozüst, alpaca és nikkelből ellismert legolcsóbb bevásárlási forrás

a „Budapesti Koronás Áruház“  
 Debrecen, Piac-utca 7. szám.

### Kereslet.

Álló íróasztal, továbbá copirprés és egy nagy íróasztal sürgősen megvételre kerestetik Lorántffy-utca 13.

Ügyes és szolid varrónők felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik Félégyházy János fűszer-üzletében Piac- és Miklós-utca sarok.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a

### MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszínen játszó fehérségét. Megszünteti az kézbőrösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Puder alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

### Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

### a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettetnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568.

1063

### Dologán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg, divatáruháza

Debreczen,

\*\*\* Kistemplombazár. \*\*\*

Megérkeztek az őszi idény újdonságai női ruhakelmék — Flanelek — selymek — ruhák — diszekben.

Óriási választék!

Magyarország egyik legnagyobb szőnyegáruháza:

Az őszi idényre az

### Új szőnyegek,

függönyök, ágy- és asztalterítők, butorszövetek, moquettek, plüs, flanel és uti-takarók megérkeztek

### Bosznay és J. Tsa

szőnyegáruházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.



## BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

**Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál.**

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

✿ RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. ✿  
 Üdít, gyógyít. Orvosilag ajánlva.

Ivógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, huygk- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buziasfürdőn.**  
 Debreceni főraktár Grünberger és Gifók cégnél.